

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Forum Competens Quæstionibus ex Universo Jure
selectis, atque ad praxin utilissimis illustratum, Seu
Tractatus Canonico-Civilis**

Friderich, Melchior

Ingolstadium, 1709

§. X. An Clericus ad Judicem secularem trahi possit, si convenitur nomine
laici?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61662](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61662)

cilij rei conventi institui possit, ita ut electio sit penes actorem, quo in loco convenire reum velit, ut observant Illust. D. Schmid & Prænob. D. de Bassis *Semicent. 2. qq. For. contr. 14. n. 10.* Quam ultimam rationem etsi n. 216. rejecerim, assertio nihilominus verissima est.

§. X.

An Clericus ad Judicem Secularem trahi possit, si convenitur nomine laici.

SUMMARIUM.

307. Proponitur opinio negantium, tametsi lis cum laico defuncto coepta jam fuerit.
308. Eligitur opinio affirmantium, casu, quo Clericus fuerit successor universalis.
309. Clericus venditor emptorem laicum coram Judice laico defendere tenetur.
310. Maxime ideò, quia non in Clericum, sed in emptorem laicum fertur sententia.
311. Respondetur ad opposita.
312. Si colonus Clerici vel inquilinus laicus conveniatur rei vindicatione, & Clericum dominum nominet, conveniri hic solum potest coram Judice Ecclesiastico.

307. Quæstio est, an Clericus, si v. g. fit hæres laici, & conveniatur à creditoribus defuncti, respondere teneatur coram Judice laico. Supponunt DD. post Bartol. in *L. Hæres absens. ff. de Judic.* & Decium, Panor. Ant. Butr. in *C. quia de Judic.* ac alios, quos allegant, & sequuntur Covarr. *pract. qq. c. 8. n. 4.* ac Gaill. *L. 1. observ. 37. n. 10.* conveniri tantum posse coram Ecclesiastico, si lis cum defuncto nondum coepta fuit. Itaque controversum duntaxat est, an idem dicendum sit, si lis cum defuncto laico coepta pendet. Afferunt post Panor. Imol. Felin. Rotam Roman. M. Anton. *L. 1. resol. 49. n. 2.* Bonacin. *de Legib. disp. 10. q. 2. pun. 1. §. 1. n. 25.* Duard. in *Bullam Cænæ can. 15. n. 2.* Belletus p. 1. *Disquis. Clerical. fol. 274. n. 6.* Squillante de

Hh

Privil.

Privil. Cleric. c. 7. dub. 3. à n. 58. ac alij, quos refert Delbene c. 7. de Immun. Eccles. dub. 6. n. 6. & Sperelli Fori Eccles. decis. 7. n. 3. ubi communem asserit, Clericum heredem laici non teneri prosequi coram laico Judice litem contra laicum coeptam & contestatam, sed avocare eam posse, ac debere ad Forum Ecclesiae: eò quòd semper militet ratio suæ exemptionis à foro seculari, ac præventio Judicis secularis ipsi nec tribuat, nec tribuere possit potestatem in Clericum.

308. Dicendum esse videtur, teneri Clericum litem coeptam prosequi coram Judice laico. Ita sentiunt Barthol. Socin. *L. 3. conf. 91. v. Circa ultim.* ubi ait esse communem, Covarr. *l. c. n. 2.* Farin. *L. 1. prax. crim. tit. 1. q. 8. n. 46. ampliat. 17.* Cariolan. *in Bullam Cæna excomm. 16.* Reginald. *tom. 1. lib. 9. c. 33. n. 352.* Scaccia *L. 1. de Judic. caus. civ. & crim. c. 11. n. 23.* Carol. de Grassis *de Effect. Cleric. effect. 1. n. 282.* ubi alios refert. Ratio est: quia hac ratione non tam Clericus convenitur, quàm defunctus, & ob coeptum & radicum judicium coram uno legitimo Judice causa illi est obnoxia, in quemcunque transeat. Neque mutatur ejus conditio mutatâ personâ hæredis, durâtque repræsentatio auctoris, & defuncti, haud secus, quàm si vivus superesset, & judicium cum eo continuaretur. *L. si quis ff. de Judic. L. cum quædam puella. ff. de Jurisd. cum hæreditas transeat cum suo onere. L. aris alieni C. de Donat. ante nupt.* Unde corrui ratio pro contraria opinione allata: quia hîc non militat ratio exemptionis Clericalis, eo ipso, quòd Clericus in tali casu non tam in propria persona, quàm laici defuncti, quem repræsentat, convenitur. Dixi autem, Clericum, si sit hæres laici, prosequi debere litem coram Judice laico, coram quo coepta fuit contra defunctum. Quòd si enim conveniatur solum ut particularis successor laici, v. g. tanquam emptor, legatarius, donatarius, juxta Baldum, Panormitarum, Decium, Puteum, Capycium, Moneta, aliosque complures, quos referunt & sequuntur Alphonf. de Escobar *c. 51. de Pontificia & Regia Jurisdictione*

dictione n. 2. & Mendo de Jure Academico L. 3. q. 3. n. 22. conveniendus solum est coram suo Judice Ecclesiastico, tametsi coram laico Judice lis coepta jam fuerit contra antecessorem seu auctorem laicum.

309. Similis est illa controversia, qua quaeritur, utrum Clericus venditor laico emptori ita teneatur de evictione, ut eum coram laico Judice defendere debeat. Hoc quoque affirmo cum Panor. in *C. quoniam §. in alijs Ut lite non contest. n. 28.* Ant. Butr. *ibid. §. quod si super.* Anchar. in *C. ea qua de R. J. in 6. q. 17.* Corn. Dec. Bald. ac communi aliorum, quos sequuntur Covarr. *cit. c. 8. n. 3.* Fachin. *L. 3. contr. c. 38.* Molin. *tr. 2. de Just. disp. 380. n. 15.* Gaill. *lib. 1. observ. 37. n. 7.* Petr. Barbof. in *L. venditor. ff. de Judic.* Oliva *de Foro Eccles. p. 3. q. 30. n. 8.* contra Gloss. in *C. Nullus Clericum 11. q. 1.* Castr. Aretin. aliosque complures, quos referunt Fachin. *l. c.* Barbosa *L. 1. Jur. Eccles. c. 39. §. 2. n. 115.* ac sequuntur Diana *p. 3. tr. 1. resol. 25.* Ranbek *Panopl. libert. Eccles. disp. 2. c. 2. contr. v. 2.* qui tenent, quod Clericus possit, ac debeat vi immunitatis Ecclesiasticae trahere laicum actorem evincere volentem ad Judicem Ecclesiasticum. Ratio nostrae assertionis est, quia juxta *L. 49. ff. de Judic.* venditor emptoris Judicem sequi debet. Neque obstat, quod non nemo hic respondet, hoc esse effatum Ethnici nihil scientis de Clericorum privilegijs: ille enim pronuntiavit secundum lumen & aequitatem naturalem, ac deinceps haec sententia per Imperatorem Christianum vim accepit, cui quia Ecclesiastici Superiores & Praelati, cum facile possent, non contradicunt, fatentur non violari immunitatem Ecclesiasticam, nec privilegium fori declinatorium ad talem casum extendi. Et erat sane ratio extensionem non faciendi, ne videlicet praesudicium crearetur actori, habenti jus conveniendi emptorem apud Judicem laicum: praesertim cum haec defensio emptoris coram Judice laico tam parum dedecet Clericum, quam parum dedecet intentare laico coram Judice laico actionem.

310. Valida & haec pro hac opinione ratio videtur, quod

Hh 2

in

in venditorem, qui ab emptore laudatus liti assistit, non fertur sententia, sed in emptorem; neque dignitas venditoris attenditur, ut inde iudicium immutetur; sicut non attenditur, quando ad defensionem rei Clericus coram laico testimonium dicit. Non ergo Clericalis dignitas per tale iudicium despicitur, & æquè parùm, aut etiam minùs, quàm si ipse Clericus agat contra laicum coram laico: cùm in tali casu in Clericum sententia ferri à laico possit, quæ tamen non fertur in causa evictionis.

311. Neque obstat, quod ex *C. si diligenti de For. comp. cit. Can. Nullus 11. q. 1.* aliisque Juribus objiciunt, Clericum non posse conveniri coram Iudice laico. Negatur enim suppositum, quòd in causa evictionis venditor propriè conveniatur, & reus sit: duntaxat enim emptorem conventum, & reum defendit. Illud tamen inde sequitur, & fatentur omnes, si Clericus sit emptor rei alienæ, & rem suam repetat dominus, aut sit venditor, & emptor re evicta contra ipsum agere velit de evictione, conveniri debere coram Iudice Ecclesiastico. Æquè parùm obstat, quod objicitur à paritate cum Fisco, qui ad suum Iudicem causam avocare potest. Nam juxta communem DD. etiam Fiscus causam evictionis agere debet coram emptoris Iudice. Ratio est: quia privilegia inducenda non sunt absque manifesto textu Juris, aut ratione. At quòd Fiscus non teneatur sequi forum sui emptoris, nullà lege, vel ratione probatur: nam leges, quas afferunt Adversari, nihil aliud decidunt, quàm causas fiscales à Procuratore Cæsaris cognoscendas esse. At causa evictionis, quando fiscus est venditor, non est directè fiscalis, quia est causa emptoris, cujus defensionem venditor suscipit.

312. Notandum tamen hìc est, assertionem nostram non procedere, quando colonus Clerici, vel inquilinus; vel qui alio nomine possidet, rei vindicatione pulsatur, & Clericum tanquam dominum nominat, juxta *C. ult. Ut lite non contest. §. quòd si super, & L. 2. C. ubi in rem actio.* Nam tunc Clericus ejus defensionem suscipiens potest ac debet causam ad suum forum avocare, uti bene

nè tradunt Ant. Butr. *in cit. C. ult.* & Panor. *ibid. n. 10.* Ant. de Burgos. *ad C. ult. de Empt. & vend. n. 17.* aliique. Eo enim casu Clericus est necessarius defensor suæ rei, tanquam dominus, & non tanquam procurator, judiciûmque in eum transfertur, colono ab instantia liberato. Unde novus adversus eum libellus offerendus est, ut cum Bart. *in L. 2. C. ubi in rem act.* advertit Panorm. *l. c. §. in alijs n. 28.* E contrario quia emptor rem emptam possidet suo nomine, & non alieno, ut colonus, inquilinus, commodatarius, precariò habens &c. idcirco iudicium in ipsum dirigitur: neque emptor laudato suo auctore absolvitur ab instantia, nec adversus venditorem novus libellus offertur. Quæ causa est, quòd etiamsi agatur coram Iudice laico, & venditor sit Clericus, non tamen iste dici poterit litigare coram Iudice laico, sed tantummodo defensionem emptoris suscipere: sicut procurator, qui ex eo capite, quòd alium defendit, alieni fori non efficitur. Ex quo consequens est, gratis aliquos dicere, si lis contestata cum emptore jam fuerit, debere venditorem litigare coram Iudice emptoris; secùs, si contestata nondum sit. Si tamen Clericus venditor ultrò susciperet in se iudicium, & suo nomine causam prosequi vellet, malè & invalidè ageret, & Iudex secularis eum admittere non debet, ut cum communi & recepta DD. observant Barbof. *l. c. n. 144.* & *148.* ac Oliva *l. c. n. 11.* quia tunc ultrò se subijceret potestati seculari contra decisionem *cit. C. si diligenti & C. significasti de For. comp.* Et in hoc sensu procedit sententia negans à Clerico posse defendi laicum emptorem in Iudicio seculari.

§. XI.

*An Iudex laicus aliquando contra Clericos
procedere possit.*

SUMMARIUM.

313. *Judex secularis jurisdictionem exercere potest in Clericum
Hh 3 actua-*